

**ІНТЕГРАТИВНІ ПРОЦЕСИ
У ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ**

37.013.42 (73)

Н. М. БІДЮК, д-р пед. наук, професор
Хмельницький національний університет, МОН України
вул. Інститутська 11, м. Хмельницький, 29016, Україна
biduk_nm@rambler.ru

**СПІВПРАЦЯ ОСВІТНІХ ІНСТИТУЦІЙ
ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ЩОДО РОЗВИТКУ ТА ПІДТРИМКИ ОСВІТИ ЖІНОК У США**

***Анотація.** Розглянуто проблему соціального партнерства освітніх інституцій, державних установ та громадських організацій щодо розвитку та підтримки освіти жінок на прикладі американського досвіду. Наголошено на структурно-системних особливостях жіночої освіти, яка є засобом трансформації функціонування освітньої, економічної, соціальної та сімейної підсистем американського суспільства. З'ясовано місце та роль сучасної вищої жіночої освіти в системі освіти дорослих США. Сконцентровано увагу на діяльності жіночих вищих навчальних закладів у США. На підставі узагальнення американського досвіду окреслено можливості його використання у вітчизняному освітньому просторі.*

Ключові слова: жіноча освіта, гендерна рівність, освітні інституції, жіночі коледжі, громадські організації та установи, законодавче забезпечення, освітня діяльність.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Соціально-економічні трансформації в Україні та світі у поєднанні з процесами глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства актуалізують проблеми розвитку жіночої освіти відповідно до соціальних запитів демократичного громадянського суспільства щодо ефективності використання духовного та економічного потенціалу жіноцтва.

Інтегруючись у світову спільноту, Україна наприкінці ХХ століття ухвалила низку законодавчих актів та програм із розв'язання проблем жінок, серед яких Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків» (2006), «Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні» (спільний проект Програми розвитку ООН та Європейського Союзу (1993), «Національний план дій на 1997–2000 рр. щодо поліпшення становища жінок і їх ролі у суспільстві», Державна програма з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на період до 2010 року (2006); Концепція державної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2016 року (2012) та ін., у яких наголошується на необхідності сприяння рівноправності між жінками і чоловіками, реформування освітньої системи України на засадах гендерної рівності.

Суттєвим джерелом визначення стратегії гендерної рівності у галузі освіти в Україні є аналіз світового досвіду щодо розвитку жіночої освіти, зокрема американського. Адже США є однією з високорозвинених країн світу, система освіти

якої відрізняється демократичністю, активно впроваджуючи освітні практики, спрямовані на досягнення гендерної рівності. Поряд із навчальними закладами спільного навчання існує добре розвинена мережа жіночих навчальних закладів, функціонування яких ґрунтується на давніх історичних традиціях. За останні десятиліття збільшилися психолого-педагогічні дослідження у галузі жіночої освіти, відбулося удосконалення законодавчо-нормативного забезпечення жіночої освіти, а також активізувалася діяльність громадських і державних організацій та асоціацій у підтримку освіти жінок.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення жіночої освіти з метою розширення можливостей самореалізації та саморозвитку жінок, недостатнім ступенем вивчення особливостей розвитку жіночої освіти у зарубіжних країнах у контексті інтеграції України в міжнародний освітній простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку теоретико-методологічних засад розвитку жіночої освіти у США зробили американські вчені, а саме: Дж. Айлер, К. Аллен, М. Бенет, Б. Бенк, Дж. Джонсон, П. Коллінс, Е. Фаусто-Стерлінг, К. Фернхем, М. Хірш та ін. Актуальні відомості щодо розвитку вищої жіночої освіти у США містять праці Н. Кутової (гендерний аспект) та О. Степанової (історичний аспект). Питання теорії та практики жіночої освіти у працях вітчизняних та російських науковців охоплюють таку тематику наукових досліджень: розвиток професійної освіти жінок (О. Анищенко), розвиток різних типів жіночої освіти, зокрема фармацевтичної, комерційної, загальнопедагогічна підготовка вчителів у жіночих навчальних закладах (Н. Дем'яненко), розвиток вищої жіночої освіти (О. Драч, К. Кобченко, І. Малінко, О. Мельник), жіноча освіта у різних регіонах України та Росії (В. Добровська, Л. Єршова, О. Литвиненко, Г. Маслій, Т. Шушара та ін.) тощо.

Формування мети статті. Попри значну кількість наукових розвідок, присвячених проблемі жіночої освіти, низка актуальних аспектів дослідження, зокрема особливості соціального діалогу освітніх інституцій, державних установ та громадських організацій щодо розвитку та підтримки освіти жінок на прикладі американського досвіду, потребує більш детальної інтерпретації, що й визначило мету статті.

Вклад основного матеріалу дослідження. Унікальним феноменом сучасної американської системи освіти є високоефективне функціонування підсистеми жіночої освіти. Проте становлення та розвиток жіночої освіти у США дотепер залишається найменш дослідженою проблемою. Водночас саме вища жіноча освіта спрямована як на утвердження основ гендерної рівноваги та гендерної демократії, що складає провідну тенденцію розвитку сучасного суспільства, так і на формування громадянського суспільства.

Упродовж багатьох десятиліть жіночі вищі навчальні заклади США відіграють важливу роль у наданні високоякісних освітніх послуг представникам жіночої статі, враховуючи специфіку їх стилю навчання та світоглядних позицій. Так, спеціально проведене дослідження показало, що незважаючи на те, що лише 2 % усіх студенток у США відвідують жіночі коледжі, їх випускниці становлять третину жінок, які входять до управління 1000 найбільших американських компаній, серед них: віцепрезидент концерну «Дженерал моторс» Ш. Янг; керівник відділу маркетингу відомої компанії «Колгейт-Палмолів» Л. Джулібер та ін.; 43 % жінок-математиків та 50 % жінок-інженерів із науковими ступенями – це випускниці п'яти жіночих коледжів: Бернердського, Сміського та Велеслейського, коледжу Брайена Мо та

коледжу Маунт Холіокі; кожна сьома жінка – серед міністрів штатів, кожна четверта з жінок-конгресменів – випускниця жіночого коледжу; колишня перша леді країни, сенатор штату Нью-Йорк, держсекретар США Х. Клінтон та Міністр закордонних справ М. Олбрайт навчалися у Велеслейському коледжі, а прем'єр-міністр Пакистану Б. Бхутто – випускниця Редкліфського жіночого коледжу [1, с. 67].

Зазначені факти засвідчують важливу роль жіночих освітніх інституцій у функціонуванні американської системи вищої освіти як однієї з найбільш розвинутих та потужних на міжнародному ринку провайдерів освітніх послуг.

Жіноча освіта виступає засобом трансформації освітньої, економічної, соціальної та сімейної підсистем американського суспільства, оскільки є інструментом реалізації природних прав та потреб жінок на отримання освіти; підвищення конкурентоспроможності національної економіки; кореляції між соціальним статусом та освітніми можливостями; збереження сімейних цінностей.

Для з'ясування поняття «жіноча освіта» звернулися до українського педагогічного словника С. Гончаренка, у якому це поняття тлумачиться як самостійна галузь освіти, що виникла у зв'язку з нерівноправним становищем жінки в суспільстві [2, с. 126]. Як бачимо, акцент робиться на місце жінки у суспільстві. В іншому словнику поняття «жіноча освіта» розглядається як вид освітньої діяльності, сконцентровані на жінках, які вступають до сфери праці або повертаються до неї після тривалої перерви, а також на тих, хто прагне розширити спектр життєвого вибору або збагатити свій особистий та життєвий досвід [3, с. 6]. Американський дослідник Б. Бенк, розглядаючи специфіку організації навчально-виховного процесу в коледжах на початку XXI століття, переконаний, що жіноча освіта – це комплексний термін, який відображає гендерну рівність при здобутті освіти шляхом формування системи навичок та умінь, характер яких визначається розвитком промисловості, суспільних відносин, науки, техніки та культури [4, с. 203].

Вища жіноча освіта США завдяки своїй багатомірності розглядається як процес соціалізації жінки та адаптації її до змін у суспільстві, урахування її потреб, трансформації ціннісних засад; соціальний інститут, який виступає механізмом демократизації та соціального захисту, усунення інституційних гендерних диспропорцій, створюючи умови для рівності та соціальної справедливості; соціально-педагогічна система, яка є важливою складовою системи вищої освіти, що відрізняється своєю гендерно-соціалізуючою функцією та соціально- та людиноорієнтованістю.

Вивчення наукової літератури показало, що жіноча освіта в США має досить тривалу історію, сформовані традиції та особливості, які зумовлені історичним, соціально-економічним, політичним та культурним розвитком країни. Перший крок у становленні вищої жіночої освіти був зроблений Сполученими Штатами 1837 року, коли Оберлін коледж став першим вищим закладом спільного навчання жінок і чоловіків, а другий – 1861 року, коли було прийнято Біль про право жінок на вищу освіту. У цей час вищі навчальні заклади провідних європейських університетів почали відкривати двері для жінок: Німеччина – із 1872 р. (Цюріхський університет), Велика Британія – із 1867 року (Лондонський університет), Франція – із 1867 році (були організовані спеціальні лекції для жінок у Сорбоні), Швеція – із 1870 року, Данія – з 1875 р., Норвегія – із 1884 р., Італія – із 1876 р., Іспанія – із 1876 року (Мадридський університет).

Дослідження гендерного виміру вищої жіночої освіти на початку ХХІ століття дозволило встановити, що екстенсивне поширення жіночих вищих освітніх закладів на американському континенті відбулося за рахунок того, що освітні заклади такого типу особливо ефективно використовують принцип гендерної рівності у педагогічному процесі і є активними осередками продукування та поширення передового педагогічного досвіду.

Аналізуючи структуру системи вищої жіночої освіти у США на основі класифікації вищих освітніх закладів, розробленої Фондацією Карнегі (Carnegie Classification of Institutions of Higher Education), з'ясовано, що освітніми інституціями жіночої вищої освіти є жіночі університети, чотирирічні та дворічні жіночі коледжі. Більшість жіночих коледжів – це приватні чотирирічні навчальні заклади, хоча спостерігається тенденція збільшення чисельності коледжів із дворічним терміном навчання. Станом на 2010 р. на території США функціонував 21 жіночий університет та 131 коледж. Зауважимо, що на засіданні ООН 2000 року жіночі коледжі та університети було визнано єдиними навчальними закладами, у яких відсутня гендерна дискримінація при здійсненні навчальної діяльності, що свідчить про домінуючу роль жіночих коледжів та університетів у продукуванні передового педагогічного досвіду у навчальну діяльність на засадах гендерної рівності.

Місце та роль сучасної вищої жіночої освіти США зумовлене збереженням та інтенсифікацією структурної єдності жіночих освітніх інституцій протягом двох століть. Саме завдяки тому, що від початку свого заснування кожен жіночий коледж та університет був відкритою освітньою системою, рівень освітніх послуг якої залежав від ступеня взаємодії з іншими жіночими навчальними закладами, стало можливим об'єднання усіх жіночих коледжів у систему вищої жіночої освіти. Водночас високий рівень функціонування вищої жіночої освіти забезпечується завдяки узгодженій діяльності усіх її структурних компонентів та соціальній підтримці різних спілок, фондів, організацій, центрів.

Незважаючи на високий рівень конкурентоспроможності закладів спільного навчання чоловіків та жінок, співробітники Центру дослідження вищої освіти при Індіанському університеті (Indiana University Center for Postsecondary Research) обґрунтували доцільність функціонування жіночих коледжів. Їх важливою місією є створення умов для усвідомлення жінкою своїх потенційних можливостей щодо здатності досягати цілей як в академічній, так і в професійній сферах.

Розв'язанням проблем жіночої освіти активно займаються такі відомі організації та асоціації, як: Фондація Форда (Ford's Foundation), Національна рада з питань дослідження робочої сили (National Manpower Council), Фондація Філіпс (Philips Foundation), Національна асоціація жінок-деканів (National Association of Deans of Women), Фондація Карнегі (Carnegie Foundation), Американська асоціація медичних сестер (American Nurses Association), Жіноче бюро (Women's Bureau), Міжміністерське бюро (Interdepartmental Committee), Рада консультування громадян із питань статусу жінок (Citizens' Advisory Council on the Status of Women), Конгрес американських жінок (Congress of American Women), Ліга жінок-виборців (League of Women Voters), Загальна федерація жіночих клубів (General Federation of Women's Clubs), Асоціація молодих християнок (Young Women's Christian Association), бізнесові та професійні жіночі клуби (Business and Professional Women's Clubs). Діяльність цих установ спрямована на удосконалення нормативно-правового

забезпечення, збереження конкурентоспроможності жіночих коледжів на ринку освітніх послуг, координацію та розробку спільних навчальних програм з університетами та коледжами; сприяння кар'єрному зростанню жінок; фінансову та соціальну підтримку освіти жінок тощо. Основними функціями громадських організацій є координаційно-регулююча, освітня, інтеграційна, прогностична, консультативна, соціалізаційна.

Зростання суспільного значення жіночої освіти спонукало до створення 1980 року Комісії Нейлона (Neylon Commission), що займалась дослідженням проблем жінок у вищій освіті. Головними завданнями Комісії були підвищення рівня визнання вищої жіночої освіти шляхом трансформації суспільних функцій жінок; реформування системи вищої освіти та удосконалення зв'язків із церковною громадою; розвиток соціального партнерства; впровадження телекомунікаційних технологій у навчальний процес в жіночих коледжах [5, с. 117].

За підтримки Фондації Карнегі (Carnegie Foundation), Фонду братів Рокфеллерів (Rockefeller Brothers Fund), Фондації Келлога (Kellogg Foundation), Корпорації Ейвон та Ревлон, Фонду освітнього прогресу (The Fund for Advancement of Education) на базі Мічиганського університету був створений центр, який надавав жінкам інформацію про різноманітні навчальні програми для дорослого населення та займався розробкою гнучких навчальних програм, що дозволяли жінкам поєднувати виховання дітей із навчальною діяльністю. 1971 року Фондація Карнегі виділила 76000 доларів для відкриття на базі Сарі Лоренс коледжу Центру для продовження освіти жінок (Center for the Continuing Education of Women), у якому жінки здобували бакалаврську освіту [6, с. 205–207].

Суттєве значення для розвитку жіночої освіти має законодавча підтримка, зокрема: прийняття поправки про рівні соціальні та виробничі права жінок та чоловіків (Equal Rights Amendment), Акту громадських обов'язків (Civil Rights Act (1964)), Акту про виборчі права (Voting Rights Act (1965)), Акту про підготовку медичних сестер (Nurse Training Act (1964)), Акту про створення сприятливих умов для надання вищої освіти (Higher Education Facilities Act (1965)), Акту про початкову та середню освіту (Elementary and Secondary Education Act (1965)) та Акту про вищу освіту (Higher Education Act (1965)), у яких зазначається необхідність підвищення рівня державного фінансування освітніх послуг для жінок. Крім того, в американському Конгресі була створена національна жіноча партія (National Women's Party), яка займалася розробкою законопроектів, що гарантували економічну, соціальну та політичну рівність жінок і чоловіків. 1974 року був прийнятий Акт про рівні освітні можливості для жінок (Women's Educational Equity Act (WEEA)), завдяки якому забезпечується державне фінансування програм, що сприяють встановленню гендерної рівності у навчальному процесі, а також надаються гранти жінкам. 2002 року був прийнятий законодавчий Акт «Жодної дитини позаду» (No Child Left Behind), що вплинув на підвищення чисельності дівчат із малозабезпечених сімей та сільської місцевості, які навчаються у жіночих школах. Зазначимо, що 2009 року президент Обама створив у Білому домі Раду з проблем жінок та дівчат (White House Council on Women and Girls) з метою підтримки жіночої освіти, оскільки, на переконання президента, на початку ХХІ ст. жінка має виконувати не лише функцію матері.

Відкритий доступ жінок до навчання майже в усіх навчальних закладах країни поряд із прийняттям програми «позитивних дій» (Affirmative action), яка зобов'язувала корпорації та університети, що фінансувалися на федеральному рівні, надавати певну кількість місць для етнічних та расових меншин і жінок, а також передбачала надання певних переваг жінкам у просуванні по службі у разі наявності однакових із чоловіками професійних якостей та здібностей [7, с. 16–17], привів до суттєвого збільшення кількості жінок, які закінчували коледжі та скоротили розрив у рівнях освіти між чоловіками та жінками, в результаті чого жінки стали конкурентоспроможними на ринку праці.

2000 року Американська асоціація жінок із вищою освітою (American Association of University Women (AAUW)) опублікувала доповідь «Технологічна компетенція: Освіта дівчат у вік інноваційних комп'ютерних технологій» (Tech-Savvy: Educating Girls in the New Computer Age), де зазначалося, що головною причиною низького відсотку жінок, які навчаються за технічними спеціальностями, є їх переконання, що вони мають недостатній рівень інтелектуальних здібностей для навчання за цими спеціальностями, що формуються на основі панівних культурних цінностей та гендерних стереотипів, спрямованих на ізоляцію жінок від технічних напрямів підготовки [8, с. 98].

Саме жіночі коледжі та університети здатні створити умови для творчої самореалізації жінок у набутті технічних спеціальностей. Водночас суттєву підтримку жінкам, які навчаються та працюють за технічними спеціальностями, надають професійні жіночі організації, зокрема Організація дослідження статусу жінок у комп'ютерних технологіях (the Computer Research Association on the Status of Women (CRA-W)), Асоціації комітету з питань статусу жінок в комп'ютерній інженерії (Associations for Computing Machinery's Committee on Women in Computing (ACM-W)). Вони створюють умови для співпраці жінок із програмістами, викладачами, роботодавцями з метою покращення навчального та виробничого клімату для жінок.

У цьому контексті заслуговує на увагу проект Ада (Ada Project), що передбачає збір, аналіз та розповсюдження інформації про жінок, які здобувають освіту за технічними спеціальностями. У межах проекту існують більш ніж 30 організацій, які досліджують методи навчання представників жіночої статі за технічними спеціальностями. Підтримка жінок, які навчаються за технічними спеціальностями у жіночих коледжах, відбувається через мережу технічних клубів, літніх таборів, Інтернет-сайтів для жінок. Відкриття технічних спеціальностей та програм у жіночих освітніх закладах дає можливість створити відповідний педагогічний та психологічний клімат у процесі навчання з урахуванням гендерних особливостей, відповідає освітнім потребам сучасних жінок та ринку праці. Із метою збільшення відсотка жінок, які навчаються за інженерними напрямами підготовки, у коледжах впроваджені програми «Жінки в інженерії» і «Жінки в інженерії та природничих спеціальностях», спрямовані на забезпечення підтримки, надання інформації про інженерні спеціальності.

Сучасні тенденції розвитку вищої жіночої освіти у США характеризуються трансформацією вищої жіночої освіти шляхом закриття жіночих коледжів, які не витримали конкуренції та мали фінансові труднощі; удосконалення жіночих освітніх інституцій з метою їх збереження та підвищення конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг на засадах демократизації.

За останні десять років в Україні, як і в багатьох країнах Східної Європи й СНД, посилюється тенденція фемінізації вищої школи, оскільки чисельність студенток зростає значно більшими темпами, ніж чисельність студентів. Це пов'язано з тим, що українські жінки сьогодні більш упевнені в можливості отримання високооплачуваної престижної роботи. За даними дослідження, здійсненого Організацією економічного співробітництва, що проводилося 2008 р. в 43 розвинутих країнах світу, кількість жінок, які здобули освіту будь-якого рівня, перевищила в 1,8 рази кількість чоловіків з аналогічною освітою [9, с.193]. Зрозуміло, що кількісні показники не можуть бути критеріями гендерної рівності в освіті, важливими є насамперед якісні характеристики, пов'язані з вибором спеціальностей, психологічними та педагогічними аспектами навчального процесу у вищих навчальних закладах, конкурентоспроможністю дипломів про вищу освіту, можливостями працевлаштування після закінчення навчальних закладів, успішністю кар'єри тощо.

Висновки результатів дослідження. Узагальнення американського досвіду розвитку жіночої освіти дозволило окреслити можливості його використання у вітчизняному освітньому просторі, зокрема: спрямовування зусиль учених та фахівців на розробку концептуальних засад реалізації гендерної рівності у вітчизняних вищих освітніх інституціях спільного навчання чоловіків та жінок, гендерно-орієнтованих навчальних планів та програм; створення вищих жіночих навчальних освітніх закладів як альтернативних, що забезпечують свободу вибору громадян, усувають вплив гендерних стереотипів; формування у студентів вищих навчальних закладів гендерної компетентності як складової професійної компетентності; розробка програм щодо заохочення дівчат до вибору технічних напрямів навчання, відкриття нових можливостей для їх кар'єрного росту; розробка механізму соціального партнерства щодо розвитку та підтримки освіти жінок тощо.

Перспективи подальших розвідок. До подальших напрямів вивчення окресленої проблеми вважаємо за доцільне віднести особливості навчання безробітних жінок у системі освіти дорослих США.

Література

1. Кайтмазова Н. США Все началось с семи сестер / Н. Кайтмазова // Обучение за рубежом. – 2000. – № 12-1 (13). – С. 67–73.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / Гончаренко С. У. – К. : Либідь, 1997. – С. 126.
3. Маслова В. В. Основы андрагогики. Терминологический словарь-справочник для студентов социально-гуманитарных специальностей / В. В. Маслова. – Мариуполь, 2004. – С. 6.
4. Bank B. Contradictions in Women's Education: Traditionalism, Careerism and Community at a Single-Sex College / B. Bank. – New York, London : Teachers College Press, 2009. – P. 203.
5. Eisenman L. Higher Education for Women in Postwar America, 1945-1965 / L. Eisenman. – Baltimore : The Johns Hopkins University Press, 2007. – P. 117.
6. Flannery D. Women as Learners: The Significance of Gender in Adult Learning / D. Flannery. – San Francisco : Jossey-Bass, 2000. – P. 205–207.
7. Carol L. B. The Politics of Affirmative Action: "Women", Equality and Category Politics / L. Carol. – Winter Ventures, 1996. – P. 16–17.

8. Tech-savvy: Educating Girls in the Computer Age // American Association of University Women. – 2007. – P. 98.

9. Руденко Н. В. Впровадження гендерного підходу в систему вищої освіти / Н. В. Руденко // Педагогіка формування творчої особистості у вищій та загальноосвітній школі. – 2009. – №5. – С. 191–196.

Н. М. БИДЮК, д-р пед. наук, професор
Хмельницький національний університет, МОН України
ул. Институтская 11, г. Хмельницкий, 29016, Украина
biduk_nm@rambler.ru

СОТРУДНИЧЕСТВО ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ИНСТИТУЦИЙ И ОБЩЕСТВЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В РАЗВИТИИ И ПОДДЕРЖКЕ ОБРАЗОВАНИЯ ЖЕНЩИН В США

***Аннотация.** Рассмотрена проблема социального партнерства образовательных институций, государственных учреждений и общественных организаций, относительно развития и поддержки образования женщин на примере американского опыта. Отмечены структурно-системные особенности женского образования, которое является средством трансформации функционирования образовательной, экономической, социальной и семейной подсистем американского общества. Выяснено место и роль современного высшего женского образования в системе образования взрослых США. Сконцентрировано внимание на деятельности женских высших учебных заведений США. На основании обобщения американского опыта очерчены возможности его использования в отечественном образовательном пространстве.*

Ключевые слова: женское образование, гендерное равенство, образовательные институции, женские колледжи, общественные организации и учреждения, законодательное обеспечение, образовательная деятельность.

N. M. BIDYUK, Doctor of pedagogical sciences, full professor
Khmelnytskyi National University, Ministry of Education and Science of Ukraine
11 Instytutaska Str., Khmelnytskyi, 29016, Ukraine
biduk_nm@rambler.ru

PARTNERSHIP OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND COMMUNITY ORGANIZATIONS IN THE SPHERE OF WOMEN'S EDUCATION DEVELOPMENT AND SUPPORT IN THE USA

***Abstract.** The article deals with the problem of social partnership of educational institutions, government agencies and community organizations as to the development and support of women's education based on American experience. Structural and systemic features of women's education that is the means of transforming educational, economic, social and family subsystems of American society have been stressed. It has been found out that female education is a tool of: realization of natural women's rights and needs of gaining knowledge; women's schools expansion by means of competitiveness of the national*

economy enhancing through highly qualified specialists' training; correlation between social status and educational opportunities. The attention has been focused on the women's higher educational institutions activity, particularly on women's colleges, that play important role in high quality educational services provision by taking into account women specific learning style and worldview. Expediency functioning of women's colleges and their basic functions has been grounded. Legislative and regulatory support of female education in the USA, as well as coordinating activity of organizations and institutions that promote development and support to women's education have been analyzed. Fields of activity and functions of women leading educational institutions and government agencies have been revealed. The place and the role of modern women's higher education in the USA in the system of adult education have been found out. Based on the generalization of American women's education experience the possibility of its application in the national educational environment has been generalized.

Keywords: female education, gender equality, educational institutions, women's colleges, community organizations and institutions, legislative support, educational activity.

Bibliography

1. Kajtmazova N. It all started with seven sisters / N. Kajtmazova // *Obuchenie za rubezhom*. – 2000. – № 12-1 (13). – P. 67–73.
2. Goncharenko S. U. *Ukrainian Pedagogical Dictionary*/ Goncharenko S. U. – K. : Libid, 1997. – P. 126.
3. Maslova V. V. *Fundamentals of Andragogy. Reference-dectionary for students of social majors and humanities* / V. V. Maslova. – Mariupol', 2004. – P. 6.
4. Bank B. *Contradictions in Women's Education: Traditionalism, Careerism and Community at a Single-Sex College* / B. Bank. – New York, London : Teachers College Press, 2009. – P. 203.
5. Eisenman L. *Higher Education for Women in Postwar America, 1945-1965* / L. Eisenman. – Baltimore : The Johns Hopkins University Press, 2007. – P. 117.
6. Flannery D. *Women as Learners: The Significance of Gender in Adult Learning* / D. Flannery. – San Francisco : Jossey-Bass, 2000. – P. 205–207.
7. Carol L. B. *The Politics of Affirmative Action: "Women", Equality and Category Politics* / L. Carol. – Winter Ventures, 1996. – P. 16–17.
8. *Tech-savvy: Educating Girls in the Computer Age* // American Association of University Women. – 2007. – P. 98.
9. Rudenko N. V. *Implementation of gender approach in the education system* / N. V. Rudenko // *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii ta zahalnoosvitnii shkoli*. – 2009. – № 5. – P. 191–196.